

De schaalhoren *Patella vulgata*, levend te Koksijde

M.-Th. Vanhaelen

Als aanvulling bij de publikatie van M. Jacobs, 1995, onder meer over *Patella vulgata* aan de Westkust in 1994-1995, kan ik nog de volgende gegevens kwijt :

- In de loop van 1985-1986 werden te Koksijde de golfbrekers nr. 6 en nr. 10 omgebouwd en verlengd tot strandhoofden met een lengte van respectievelijk 408 m (nabij Vissersmonument) en 420 m (nabij Ster der Zee).
- Op laatstgenoemd strandhoofd zijn er op 9 maart 1993 voor het eerst 2 levende *Patella vulgata* waargenomen op het gedeelte waar de rotsblokken beginnen. Na 2 weken waren beide levende exemplaren verdwenen : door verzamelaars losgesneden? Of hadden de schaalhorens zich verplaatst ? Mijn zoeken naar een mogelijke nieuwe standplaats van deze 2 individuen bleef vruchteloos.
- Regelmatige controle van de 2 Koksijdse strandhoofden gedurende de 2 volgende jaren leverde geen enkele levende *Patella*-vondst op.
- Onlangs op 22 juni 1995 heb ik eindelijk opnieuw één levende *Patella vulgata* ontdekt op het strandhoofd Ster der Zee. Het exemplaar meet 4 cm en is bijna volledig bedekt met zeepokken.
- Toen ik op 1 juli 1995 deze eenzaat nog eens ging observeren, bleek dat ze zich ± 25 cm zuidelijker verplaatst had, op dezelfde steen.
- Op 5 juli 1995 ben ik nogmaals aandachtig de zuidelijke helft van het rotsblokkengedeelte van het strandhoofd Ster der Zee gaan inspecteren en vond er nog 4 levende *Patella*'s, erg verspreid over de ganse lengte van de rotsblokken. Zo te zien is *Patella vulgata* dus nu ook ingeburgerd te Koksijde en zal ze waarschijnlijk in toenemende mate te vinden zijn op de 2 Koksijdse strandhoofden.

Van begin 1990 tot juli 1995 heb ik 31 lege *Patella vulgata*-schelpen verzameld aan de Westkust :

Nieuwpoort	1
Oostduinkerke	3
Koksijde	13
St.-Idesbald	1
De Panne	13

Een 10-tal van deze schaalhorens zien er redelijk vers uit : topje en ribben weinig afgesleten en de binnenzijde nog tamelijk glanzend; toch zijn deze exemplaren niet zo vers als bv. lege Patellahoedjes van het strand te Oostende, Halve Maan, waar de dieren algemeen te vinden zijn op de golfbrekers. Waar het lege Patella-materiaal van de Westkust vandaan komt, is moeilijk uit te maken : Middelkerke ? Raversijde ? De Boullonais ?

Hopelijk vallen de 5 levende schaalhorens van Ster der Zee niet ten prooi aan de verzamelwoede van toeristen, nu de grote drukte van het hoogseizoen weer is losgebroken op onze stranden !

Lindegaarde 3
1630 Machelen

Knotszakpijp of Japanse zakpijp *Styela clava* (Herdman, 1882) in de Spuikom van Oostende

E. Eneman

Op 17 juni 1995 tijdens het vissen op aasgarnalen in de Oostendse Spuikom kreeg ik in mijn netje een stuk zeesla met daarop een 8 cm hoge lichtbruine en knotsvormige zakpijp. Voor mij was het de eerste maal dat ik deze soort aldaar aantrof. Mijn vermoeden is echter dat in zo'n grote spuikom wel meerdere exemplaren te vinden zijn. Dat is gebaseerd op de eerste Belgische vondst op een golfbreker te Knokke-Heist op 19 augustus 1986 door C. d'Udekem d'Acoz. Nog geen half jaar later werd door E. Dumoulin op de Zeebrugse havendam 217 exemplaren geteld.

Volgens mij zou een grondig onderzoek in de gehele Oostendse haven en op de golfbrekers zeer interessant zijn....

Literatuur

Udekem d'Acoz d', C. , 1986. Etude sur la faune de Knokke-Heist, III : Présence de *Styela clava* Herdman, 1882 en Belgique. De Strandvlo 6(4) : 86.

Dumoulin, E. 1982. Nieuwe waarnemingen van de knotszakpijp, *Styela clava* herdman, 1882 langs de Belgische Oostkust De Strandvlo 7(2) : 87

St.-Jansstraat 58
8400 Oostende